

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Денисов Д.С., здобувач вищої освіти,
Dsden22@gmail.com*

*Науковий керівник: Левченко Я.С., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Проблема побудови ефективної системи управління економічними ризиками є дуже актуальною для сучасних вітчизняних підприємств. Базою виробітку методів зниження ризиків є визначення розмірів можливих втрат та прибутків.

Аналіз ризиків існує в двох формах, які взаємно доповнюють одна одну - якісній та кількісній. Результатом проведення якісного аналізу є ідентифікація факторів, областей та видів ризиків в рамках існуючих класифікацій. Значення кількісного аналізу полягає в тому, що він надає можливість чисельно визначити розміри окремих ризиків та оцінити будь-який проект в цілому.

Ризик можна визначити як вірогідність певного рівня втрат. Кожний суб'єкт підприємницької діяльності встановлює для себе допустимий рівень ризику згідно існуючих об'єктивних та суб'єктивних факторів своєї фінансово господарської діяльності. Як допустимий ризик можна прийняти в ряді випадків загрозу повної втрати прибутків, більш серйозним є ризик, наслідком якого може стати втрата можливості відшкодування сукупності витрат за проектом в цілому. Найвищим рівнем ризику є катастрофічний ризик, який являє собою загрозу втрати всього майна та повного банкрутства підприємства.

Основні категорії ризику можна поділити на три рівні. Кожному з трьох рівнів відповідають певні кількісні параметри: вірогідність якогось заздалегідь встановленого рівня втрат або вірогідність того, що втрати будуть вище цього рівня:

- 1) перша категорія ризику – загроза повної втрати прибутку (припустимий ризик);
- 2) друга категорія ризику – критичний ризик втрати всього доходу від реалізації продукції;
- 3) третя категорія ризику – катастрофічний ризик втрати всього майна та банкрутства.

Існуючі методи визначення вірогідності, наведені в економічній літературі, можна умовно розділити на дві групи – об'єктивні та суб'єктивні.

Об'єктивні методи засновані на визначенні частоти, з якою відбувається подія, що аналізується. Суб'єктивні методи передбачають використання суб'єктивних критеріїв, які базуються на різних припущеннях: судженнях спеціаліста, який здійснює оцінювання, його професійному досвіді, оцінці експерта, думці фінансового консультанта, тощо.

При суб'єктивному визначенні вірогідності ризику головною проблемою є те, що можуть виникати суттєві розбіжності між оцінками цієї ймовірності різними експертами. Серед об'єктивних методів оцінки ступеню ризику в процесі фінансово-господарської діяльності самими поширеними є аналіз чуттєвості, визначення рівня стійкості, визначення точки беззбитковості, формалізований опис невизначеності, корегування параметрів проекту, метод аналізу сценаріїв, метод побудови дерева рішень, тощо.

Література.

1. Ковтуненко Ю.В. Умови забезпечення економічно безпечного інноваційного розвитку підприємств промислового сектору. *Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал*. 2017. Випуск 3. С. 138–146.
2. Ковтуненко Ю.В. Стратегія диверсифікації діяльності підприємств в системі стратегічного управління : кол. монографія «Інноваційна 181 економіка: теоретичні та практичні аспекти»: монографія. Вип. 2. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 906 с.
3. Криклива М.О. Методи оцінки ефективності інвестицій в сучасних умовах ведення бізнесу. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 216 – 218.
4. Мосієвич О.О. Класифікація та методи врахування ризиків в моделях оцінки венчурних проектів. *Інноваційна економіка*. 2016. № 66. С. 142 – 148.
5. Паранюк Я. Д. Особливості оцінки ризику та його вплив на ефективність інноваційних проектів. *Економічний аналіз*. 2017. Том 27. № 4. С. 315 – 320.
6. Пернарівський О.В. Методи врахування ризиків в ставці дисконтування при аналізі ефективності інвестиційних проектів в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2016. №2. С. 210 – 223.
7. Шахов А. В., Пітерська В. М. Оцінка ризиків в інноваційних проектах методом достовірних еквівалентів. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2017. № 2 (1224). С. 35 – 40.